

Aleg 277

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej w przedmiocie ustanowienia w obrębie miasta Lwowa dodatku gminnego do należytości państwowych pobieranych od przeniesienia własności nieruchomości na mocy aktów prawnych między żyjącymi.

Wysoki Sejmie!

Rozkwit miasta Lwowa w kilku ostatnich dziesiątkach lat jest powszechnie znany. Szczególnie silny rozwój stolicy kraju w ubiegłych dwudziestu latach od czasu powszechnej wystawy krajowej r. 1894 i wybudowania pierwszej linii kolei elektrycznej. Wszystko to się stało wysokim nakładem pracy i zasobów materialnych ze strony miejskiej reprezentacji.

Wielka liczba nowych dróg i ulic, które od owego czasu powstały, uregulowanie i rozszerzenie dróg starych, zasklepienie Pełtwi i jej dopływów w całej jej długości w obrębie miasta, wystawienie wielkich i wspaniałych budynków szkolnych, wybudowanie rzeźni odpowiadającej swemi urządzeniami wszelkim wymogom nowoczesnym, założenie wodociągów dostarczających mieszkańcom znakomitej wody a tem samem stanowcza poprawa stosunków zdrowotnych miasta, budowa wspaniałego teatru i muzeum przemysłowego miejskiego, utworzenie wielkiego zakładu czyszczenia miasta, rozszerzenie gazowni do tego stopnia, że jej produkcya zwiększyła się trzykrotnie, założenie zakładu dla oświetlenia elektrycznego, założenie miejskiej galeryi obrazów i Muzeum narodowego im. króla Sobieskiego — nadewszystko zaś stworzenie pierwszorzędnej sieci kolei elektrycznej przecinającej miasto we wszystkich kierunkach — oto chlubne dzieło ostatnich dwóch lat dziesiątek, oto owoce staranności i szczodrej ofiarności gminy dla dobra mieszkańców.

Jeżeli do tego dodamy fakt, że gmina oddała znaczny obszar gruntów pod budowę szkoły kadeckiej i państwowej szkoły przemysłowej, że zobowiązała się udzielić bezpłatnie Rządowi potrzebne obszary pod projektowany zakład państwowy dla badania środków żywności i pod akademię handlową — Krajowi zaś pod szkołę ceramiczną i koszykarską, jeżeli weźmiemy na uwagę, że zakupiła obszernie kompleksy ziemi na krańcach miasta jak Żelazna Woda, Zalesienie janowskie, Bogdanówka, Błonie janowskie, że nadto nabyła wiele mniejszych realności prywatnych w różnych częściach miasta, aby na nich pobudować szkoły lub inne zakłady gminne albo aby pomieścić, tam instytucye kulturalne, jeżeli weźmiemy na uwagę wielkie dzieło kanalizacyi miasta, do którego gmina przyczynia się datkiem kilkumilionowym — a będziemy mieli obraz owej pracy i starań, owych trudów i kosztów, które poniosła gmina miasta Lwowa w interesie materialnego i moralnego dobra swoich mieszkańców.

Wszedłszy raz na drogę poważnych inwestycyj, gmina ustać nie może, bo czekają ją na tej drodze dalsze i liczne zadania.

W najbliższej przyszłości zamierza miasto przystąpić do budowy szkół ludowych na przedmieściach, Łyczakowskiem, Wuleckiem, Gródeckiem i Janowskim, do budowy gimnazjum żeńskiego i szkoły przemysłowej żeńskiej, do budowy rakarni i zakładu dla spalania śmiecia (kafilerya) budynku pomocniczego na pomieszczenie biur miejskich (sukursali ratuszowej), koszar wojskowych na pomieszczenie trzech bataljonów piechoty, 1 batalionu artylerii i dywizji haubic, do budowy domu mieszkalnego dla służby gminnej i do wykończenia jubileuszowego domu dla sierót — kosztem łącznym 9,170.000 koron — przy czem rozumie się, prowadzone będą dalej prace około kanalizacji miasta i bruków z niemniejszą niż dotąd intensywnością.

Niemniej uznania godnym jest projekt gminy stworzenia własnego funduszu na razie w skromnej wysokości pół miliona koron na cele udzielania taniego kredytu dla drobnych przemysłowców i rękodzielników, ażeby dopomóc do rozwoju tego zaniedbanego działu pracy społecznej.

Naturalną jest rzeczą, że wielkim i kosztownym dziełem podjętym podola gmina tylko przy pomocy wysokich ofiar materyalnych.

Koszt przytoczonych wyżej budowli i urządzeń już wykonanych idzie w dziesiątki milionów i miasto wydatkom takim bez podjęcia znaczniejszych operacji finansowych nie mogłoby sprostać żadną miarą.

Dlatego zaciągnęła gmina na cele powyższe w roku 1896 pożyczkę w kwocie 20,000.000 koron, w roku 1900 w kwocie 6,500.000 koron, wreszcie w r. 1911 w kwocie 14,000.000 koron, nie licząc osobnej pożyczki 14 milionowej na cele specjalne rozszerzenia kolei elektrycznej, która z własnych dochodów pożyczkę tę amortyzuje.

Zrozumiałą także jest rzeczą, że pod wpływem tylu znakomych ulepszeń i urządzeń, pod wpływem takiej sumy pracy i kapitałów włożonych fizyonomia miasta zmieniła się nader korzystnie.

Lwów przed niewielu latami przeciętne miasto średnie nie wyróżniające się żadną osobliwością, stanął w ostatnich dwudziestu latach w pierwszym szeregu między stolicami krajów monarchii — a pod względem swoich urządzeń sanitarnych, komunikacyjnych, kulturalnych itp. może bez obawy rywalizować z wieloma miastami znacznie większemi i zasobniejszymi nawet najodleglejszego zachodu Europy.

W ślad za wykonaniem doniosłemi dziełami musiał nastąpić zupełny przewrót w całym systemie gospodarki miejskiej.

Trzymając się ściśle skromnych granic przychodów, starała się gmina do r. 1896 w swoich potrzebach i wydatkach nie przekraczać miary-owych granic, nie wając się na żadne dzieło większe, którego koszt w corocznym preliminarzu nie mógłby znaleźć pokrycia.

Od czasu pierwszej pożyczki inwestycyjnej weszła gospodarka miejska na nowe szersze tory i idzie na niej niepowstrzymanie, starając się dotrzymać kroku wielkim gminom zachodnim.

To też potrzeby miasta dawniej umiarkowane wzrosły bardzo znacznie; budżet miasta Lwowa, który w roku 1894 zamykał się w granicach 3 milionów koron, doszedł po 20 latach w r. 1914 do blisko 11 milionów — a więc prawie trzy razy tyle.

Stosownie do wielkości wykonanych dzieł i zaciągniętych na ten cel zobowiązań gminy musiały wzrosnąć także wydatki roczne na umorzenie tych zobowiązań.

W r. 1894 wydatki na oprocentowanie i amortyzację wszystkich długów gminy tak biejących jak skonsolidowanych wynosiły 266.000 koron, budżet na rok 1914 zawiera na ten cel poważną cyfrę 1,962.377 kor. — a więc z górą siedm razy większą.

Ale na tem nie koniec. Im dalej postępuje miasto w rozwoju, im bardziej zwiększa się jego ludność, tem bardziej muszą wzrastać potrzeby gminy na wszystkich polach jej życia gospodarczego.

Zadania bowiem nowoczesnej gminy rozszerzają się prawie z dniem każdym a w ślad za tem idą coraz większe wydatki. Aby im podolać musi ciągle myśleć o pomnożeniu swoich dochodów, musi starać się i szukać coraz nowych źródeł przybytku.

Z tych powodów Rada miasta Lwowa zwróciła uwagę na istniejące już gdzieindziej opłaty od obrotu nieruchomości i poleciła Magistratowi jeszcze przy obra-

dach nad budżetem na rok 1910, ażeby się zastanowił nad sprawą zaprowadzenia takich opłat także we Lwowie.

Wykonując to polecenie Magistrat wniósł w r. 1912 petycję do Wys. Sejmu z prośbą o uchwalenie załączonego projektu ustawy, na mocy której ma być ustanowiony w obrębie miasta Lwowa dodatek gminny do owych należności, które pobiera państwo przy przeniesieniu własności nieruchomości (majątku nieruchomego) na mocy aktów prawnych między żyjącymi.

Przeniesienia własności w drodze aktów na wypadek śmierci (spadków, legatów itp.) projekt ten nie dotyczy, albowiem dochód z tego źródła zarezerwował Rząd państwa wyłącznie dla siebie i zastrzegł to przy wielu sposobnościach.

Podatek gminny od obrotu nieruchomości istnieje w wielu państwach Rzeszy niemieckiej i wynosi tam 1% — wyjątkowo tylko za szczególną aprobatą rządu 2% — wartości nieruchomości.

W Austrii szereg miast posiada ten podatek w formie dodatku gminnego do należności państwowej.

Najdawniej istnieje on w Wiedniu, bo od roku 1866 na mocy ustawy krajowej z 15. marca 1866. W roku 1904 uzyskał ten podatek Grac (na mocy ustawy z 23. stycznia 1904 Dz. u. k. nr. 45), w r. 1905 Marburg (ust. z 31. marca 1905 Dz. u. k. nr. 95), w r. 1906 Czerniowce (ust. z 13. listopada 1906 Dz. u. k. nr. 6), w r. 1906 Gorycyja (ust. z 25. czerwca 1906 Dz. u. k. nr. 29), w r. 1907 Tryest (ust. z 2. maja 1907 Dz. u. k. nr. 27), w r. 1909 Linz (ust. z 27. sierpnia 1909 Dz. u. k. nr. 5).

Wedle cyfr, które zdołał Magistrat uzyskać — przynosi ten podatek: w Marburgu (28.000 mieszkańców) 6 do 12 tysięcy K rocznie; Gorycyja (30.000 mieszkańców) około 14.000 K rocznie, Tryest (250.000 mieszkańców) swą wielkością do Lwowa najbardziej zbliżony około 200.000 K rocznie.

Wedle dat ze źródeł urzędowych kwota uiszczanego we Lwowie tytułem należności imobiliarnych od aktów prawnych między żyjącymi wynosiła w latach od 1908—1910 przeciętnie około 1,450.000 K.

Biorąc od tej cyfry jednolity dodatek gminny w wysokości $\frac{1}{10}$ należności państwowej, otrzymamy dochód gminy około 145.000 K rocznie. Jest to cyfra niewątpliwie tak poważna, że pozyskanie stałego dochodu tej wysokości będzie dla gminy niewątpliwie znakomitą pomocą.

Skoro tedy pewna liczba miast znaczniejszych i mniejszych w państwie posiada już ustawę, na mocy której zapewnione mają to nowe źródło dochodów, to tembardziej zasługuje na przyznanie takiego samego źródła miasto Lwów jako stolica kraju przez Rząd centralny oddawna zaniedbanego, ażeby przy pomocy środków uzyskanych nie z kas państwowych, lecz z kieszeni własnych swoich obywateli mogło spełnić ciężące na niem rozliczne i ciągle rosnące obowiązki na polu życia gospodarczego, kulturalnego i społecznego.

Pod względem spodziewanego wyniku nie można się łudzić, iż to nowe źródło stanowić będzie remedium na wszystkie potrzeby gminy; i owszem czas obecnego niezaprzeczenie jeszcze nieusuniętego w zupełności zastoję ekonomicznego musi zredukować znacznie nasze nadzieje. Pouadto jesteśmy społeczeństwem znacznie uboższem, nie mamy prawie zgoła żadnego przemysłu — więc liczba transakcyj nieruchomościami jest u nas znacznie niższa, niż w stojących ekonomicznie wiele wyżej krajach zachodnich — atoli nie ma powodu, dla którego przywilej służący tylu miastom innym nie miał być przyznany także stolicy naszego kraju, która nie żałuje trudu, ażeby spełnić wszelkie obowiązki ciężące na nowoczesnej gminie i w tym celu dąży do otwarcia sobie nowych godziwych źródeł dochodu.

Gmina miasta Lwowa ma nadzieję, że przyznanie jej prawa poboru dodatku gminnego przy obrocie nieruchomości, stanie się ważnym czynnikiem w rozwoju stosunków jej ekonomicznych i dlatego zabiega o to prawo z całą usilnością.

Projektowany dodatek gminny ma być pobierany przy każdym takim przeniesieniu własności nieruchomości położonej w obrębie gminy katastralnej miasta Lwowa, które się dokonuje na mocy aktu prawnego między żyjącymi (kupno, sprzedaż, darowizna, zamiana i t. p.) i od którego się opłaca państwową należność przenośną.

Dodatek ma wynosić:

- a) (jedną trzecią) $\frac{1}{3}$ część należności państwowej, jeżeli przedmiotem transakcyi jest grunt niezabudowany;
- b) jedną dziesiątą ($\frac{1}{10}$) część tej należności, jeżeli przedmiotem aktu prawnego jest grunt zabudowany.

Inne szczegóły zawiera jasno sformułowany projekt ustawy obejmujący ogółem 9 paragrafów.

Załączony projekt ustawy nietylko nie zawiera nic odmiennego od ustaw obowiązujących w przytoczonych wyżej miastach Austrii, lecz owszem jest ściśle na nich wzorowany i zupełnie z niemi zgodny co do treści i formy.

Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

załączony ./. ustawy.

Przewodniczący:

Łahodyński.

Sprawozdawca:

Neumann.

Ustawa

z dnia dotycząca ustanowienia w obrębie miasta Lwowa dodatku miejskiego do należności państwowych, które się pobiera od przeniesienia własności majątku nieruchomego na mocy aktów prawnych między żyjącymi.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Gmina król. stoł. miasta Lwowa jest uprawniona do poboru dodatku miejskiego od każdego przeniesienia własności majątku nieruchomego położonego w obrębie każdoczesnych granic miasta, które się dokonuje na mocy aktów prawnych między żyjącymi i jest przedmiotem przypisania państwowej należności przenośnej.

Dodatek ten wynosi:

a) $\frac{1}{3}$ (jedną trzecią) państwowej należności od przeniesienia własności nieruchomości (Immobilargebühr), jeżeli przedmiotem aktu prawnego jest grunt niezabudowany, nie naruszając przepisów §§. 2 i 3.

b) $\frac{1}{10}$ (jedną dziesiątą) państwowej należności od przeniesienia własności nieruchomości, jeżeli przedmiot aktu prawnego stanowi grunt zabudowany.

§. 2.

Jako niezabudowane należy w myśl niniejszej ustawy uważać te grunty, na których w czasie zawarcia aktu prawnego nie istnieje zgoła żadna budowla, albo które są zabudowane tylko budynkami podrzędnymi, służącymi celom przemijającym, jak cieplarnie, szopy, remizy, baraki, budy itp.

Jeżeli jednym i tym samym aktem prawnym pozbywa się razem grunt zabudowany i niezabudowany, w takim razie uważa się cały grunt za zabudowany i wymierza się tylko jednolity dodatek w wysokości $\frac{1}{10}$ należności państwowej, o ile rozchodzi się o kompleks gruntów materialnie z sobą się łączących a w umowie wartość gruntu zabudowanego, względnie niezabudowanego nie jest osobno oznaczona

§. 3.

W razie nabycia posiadłości w drodze przymusowej sprzedaży wymierza się bez względu na to, czy chodzi o grunt zabudowany czy niezabudowany — jednolity dodatek w wysokości $\frac{1}{10}$ należności przypisać się mającej na rzecz Państwa.

§. 4.

Wymiar dodatku miejskiego skutecznią władza powołana do wymiaru należności państwowej od przeniesienia własności nieruchomości; władza ta jest obowiązana o każdym dokonanym wymiarze zawiadomić Magistrat król. stoł. miasta Lwowa.

§. 5.

Przeciw wymiarowi dodatku przysługują te same środki prawne i obowiązują te same terminy rekursowe, które są dozwolone przeciw wymiarowi odnośnej należności państwowej.

Do rozstrzygania w tych sprawach powołane są państwowe władze skarbowe.

§. 6.

Te osoby, na których ciąży obowiązek uiszczenia lub rękojmi odnośnie do należności państwowej, obowiązane są także do uiszczenia dodatku miejskiego.

Dodatek miejski ciąży podobnie jak należność państwowa na przedmiocie przeniesienia majątku i ma pierwszeństwo przed wszystkimi pretensjami opartymi na tytułach prawa prywatnego.

Przepisy okowiązujące w sprawach należności państwowych mają analogiczne zastosowanie, jeżeli się rozchodzi o urzeczywistnienie lub zgaśnięcie tej rzeczowej rękojmi lub ustawowe pierwszeństwa prawa zastawu.

§. 7.

Zapłata dodatku miejskiego prawomocnie wymierzonego winna nastąpić w Kasie miasta Lwowa w przeciągu 30 dni po doręczeniu nakazu płatniczego.

W razie niedotrzymania tego terminu mają analogiczne zastosowanie przepisy dotyczące prowizji za zwłokę odnośnie do należności państwowych.

Zalegające dodatki miejskie będą ściągane w drodze politycznej egzekucyi.

§. 8.

Niniejsza ustawa nabywa mocy obowiązującej z dniem jej ogłoszenia.

§. 9.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Mojemu Ministrowi skarbu.

